

Samferdselsdepartementet
postmottak@sd.dep.no

Kultur- og kirkedepartementet
postmottak@kkd.dep.no

Høringsuttalelse

31. juli 2008

Digital Dividende

1. Innledning og avgrensning

NTV vil i sin høringsuttalelse til Høring – rapport om digital dividende i Norge, gi noen generelle kommentarer til arbeidsgruppens rapport (Rapporten), men i hovedsak konsentrere oss om å kommentere arbeidsgruppens redegjørelse og vurderinger knyttet til bruk av de ledige frekvensressursene i bånd IV/V, 790-862 MHz.

Frekvensene i bånd III, 174-219 MHz, er koordinert for bruk i VHF-båndet. En utvidelse av det digitale bakkenettet til å omfatte dette VHF-båndet ville medføre at sluttbrukerne for det første måtte anskaffe ny VHF-antenne, og snu denne, ettersom VHF-båndet er basert på vertikal polarisasjon. I tillegg kommer behovet for tilleggsutstyr hos forbruker for sammenkobling mv. En etablering av TV-distribusjon i VHF-båndet kan derfor utløse betydelige kostnader for norske husholdninger i form av anskaffelse og montasje. Det digitale bakkenettet bygges nå ut basert på sluttbrukernes bruk av eksisterende UHF-antenne (TV2-antenne), nettopp for å lette overgangen til digitalt mottak. NTVs vurdering er at en utbygging for DTT ved bruk av VHF-båndet, medfører såpass store barrierer for forbrukerne at det neppe vil være kommersielt interessant for betal-TV operatører å leie kapasiteten.

Bruk av frekvensressurser i Bånd I (47-68 MHz) som drøftes i rapporten, har ikke NTV spesielle merknader til.

2. Viktige samfunns- og forbrukerhensyn

Det fremgår av ekomloven § 1 at lovens formål er *"å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse, samt stimulere til næringsutvikling og innovasjon."* For å ivareta hensynet til effektiv frekvensutnyttelse er det viktig at ledige frekvensressurser først og fremst nyttiggjøres og tas i bruk. Så lenge det er etterspørsel etter innhold og tjenester bør det være gode grunner for å vente med å ta frekvensene i bruk.

Rapportens pkt. 3.1.1 om Tjeneste- og teknologinøytralitet henviser til ekomlovens beskrivelse av teknologinøytralitet. Det vises til det faktum at det kan avvikes fra dette prinsippet "...når det er forholdsmessig og berettiget for eksempel av hensyn til frekvenseffektivitet" (Ot.prp.nr 58 s. 84).

NTV stiller seg positive til at myndigheten krever at teknologien implementeres raskt slik at ressursene kommer forbrukerne til gode. Dette vil være i tråd med kravene i NTVs nåværende konsesjon om at aktøren som har fått tildelt ressursene må ta dem i bruk. I et marked preget av skarp konkurranse mellom ulike plattformer og aktører, er det også viktig å sikre at ikke aktører i konkurranseøymed får sitte på ressursene av strategiske hensyn.

I en avveining mellom bruk av ressursene til ulike teknologier med tilhørende tjenester, vil vi i det følgende se på hvilken utvikling vi kan ha grunn til å forvente, og vi vil foreslå en skisse for en samfunnsmessig gunstig anvendelse av ressursene langs en tidslinje.

Mobil-TV er under utvikling. Det er foreløpig ikke avklart hvilken teknologi og derved hvilke frekvensbånd som velges i andre land. Norge bør av hensyn til forbrukerne og tilgang på terminaler og utstyr velge den samme standard som andre europeiske land. Velges DVB-H, vil en utbygging i Norge kreve bruk av ressurser som allerede er tildelt NTV gjennom konsesjonen ettersom det kun per dags dato er frekvensområdet lavere enn 750 MHz som kan benyttes. Vi vil i pkt. 4.1 foreslå en fleksibilitet ved bruk av nye ressurser som gjør det mulig for NTV å skape rom for utbygging av mobil-TV basert på DVB-H.

Om lag 1,5 millioner HD-klare TV-apparater er solgt i Norge. NRK og andre kringkastere vil om få år gjøre alle sine produksjoner i HD-kvalitet. De som i dag har tilgang til kabel eller parabol er i ferd med å få et mangfoldig tilbud i HD-kvalitet. Vi står ved terskelen til den omveltning som vil bringe HDTV fra å være noe for de spesielt interesserte, til standarden alt måles opp mot. Vi vil behandle HDTV-utfordringen og det klare behovet for økt kapasitet til distribusjon av TV i det digitale bakkenettet i kap. 4.2, 4.3 og 4.4. Viktige hensyn er blant annet et likeverdig TV-tilbud også i utkantstrøk hvor mange bor i satellittskygge, og behovet for et bærekraftig og konkurransedyktig digitalt bakkenett, i en tid hvor ny kvalitetsstandard settes.

I kapittel 5 oppsummerer vi våre synspunkter og anbefalinger.

3. Alternativer for anvendelse av den digitale dividenden

Fra et teknologisk og et markedsmessig perspektiv er det to mulige bruksområder som utpeker seg, slik Rapporten fremhever. Ressursene kan brukes til kringkasting (DTT) eller til mobile bredbånds/kommunikasjonstjenester. I dag er frekvensressursene i øverste del av bånd IV/V koordinert for bruk til DTT. Samtidig er det vel kjent at EU arbeider med en harmonisering av bruken av den øverste del av båndet, på EU-nivå, slik det fremgår av rapportens pkt 4.2.

Det er likevel knyttet stor usikkerhet til hvilken harmonisering Kommisjonen endelig vil foreslå, når dette vil skje, og hvordan medlemslandene vil stille seg. Ofcom (Storbritannia) har nettopp sendt på høring et forslag til bruk av frekvensene fra og med 802 MHz og oppover. De understreker blant annet at de ikke ønsker en EU-harmonisering av ressursene, men mener det bør overlates til de enkelte nasjonale markedene å beslutte bruksområde. Andre land har valgt å ikke ta i bruk øverste del av frekvensbåndet nå, men å avvente en EU-beslutning.

Vi støtter opp om arbeidsgruppens anbefaling i pkt 6.9, om ikke å avsette dividenden til en innovasjonsreserve, men ta i bruk ressursene så snart de er fristilt. Dette mener vi også er i tråd med formålene bak ekomloven.

NTV registrerer at nåværende kunder på DTT-plattformen viser interesse for å utvide tildelt kapasitet, samtidig som andre aktører ønsker kapasitet på plattformen. Det er allerede nå tydelig

at det er større etterspørsel etter kapasitet enn hva NTV kan tilby, og vi registrerer at den nåværende begrensede kapasiteten vil settes under press.

Vi har allerede i vår konsesjon fått tildelt frekvenser i signalpakke 6 og sågar enkeltstående frekvenser i signalpakke 7. Forutsetningen er dermed allerede til stede, for at NTV ved tildeling av den digitale dividenden kan bygge ut til en dekning på minimum 95 prosent av befolkningen for signalpakke 6 og 7.

4. To aktuelle hovedbruksområder for 790-862 MHz

De to alternative hovedbruksområdene rapporten i hovedsak drøfter (kap. 6), er laveffektstjenester som mobile tjenester/bredbånd og digitalt bakkenett (høyeffektstjenester). Vi ser i denne sammenheng bort fra behovet for mer sporadisk og lokalt bruk til trådløse mikrofoner etc.

Det fremgår av rapporten at tekniske standarder for bruk av mobile kommunikasjonstjenester i frekvensbåndet under 900 Mhz, er diskutert og ønsket. Basestasjonsutstyr og terminaler (brukerutstyr) er så langt vi kjenner til ikke utviklet for så lave frekvensområder.

Mobilkommunikasjonsområdet er i stadig utvikling, og med stadig nye tjenester og terminaler kunne man umiddelbart se for seg at nytt utstyr og nye terminaler er like rundt hjørnet, til bruk for frekvensområdet under 900 MHz. Det er det imidlertid svært lite som tyder på. Historiske data viser at veien fra et frekvensbånd identifiseres som interessant for mobile tjenester, til terminaler og tjenester er tilgjengelig, er lang. Eksempelvis ble frekvensbåndet for UMTS identifisert i 1992, planlagt i 1997, og kommersielt lansert i Norge i 2004. Bruk av 2,6 GHz båndet ble identifisert i 2000, mens tjenestene forventes å komme på markedet i 2010-2012 (3GPP). Historisk har utviklingsperioden inkludert standardisering og tjenesteutvikling på mobilområdet tatt om lag 10-12 år. Når det gjelder bredbånd peker rapporten på at WiMAX Forum har startet arbeidet med å tilpasse standarden for frekvenser under 1 GHz (Pkt. 6.6). Det antydes ikke når standarden er klar og nødvendig brukerutstyr kan nå markedet.

I en utviklingsfase for nye mobil/bredbåndstjenester til bruk i frekvensbåndet under 900 MHz, kan det være behov for bruk av frekvensressurser i begrensede geografiske områder. NTV har i dag "lommer"/ white-spots av ledige frekvensressurser innenfor sin konsesjon på enkelte geografiske steder, som selskapet vil kunne leie ut også til slike formål etter behov.

Vi må anta at nye mobile kommunikasjonstjenester og trådløse bredbåndstjenester vil være interessante for større deler av også det norske markedet. I tillegg vil føringer fra EU kunne forplikte Norge. I en kortere tidshorisont taler imidlertid både utvikling av standarder og utstyr for at det er lenge til frekvensene vil kunne tas i effektiv bruk.

Teknologien for bruk av ressursene til digitalt bakkenett, er som kjent vel utviklet og i bruk. De nødvendige mottakerne (dekoderne) er tilrettelagt for mottak av HDTV. Senderteknisk er hele plattformen HDTV klar ende til ende.

I det korte tidsbildet vil uten tvil bruk av frekvensressursene i bånd IV/V (790-862 MHz) til digitalt bakkenett være det mest effektive, ettersom de kan tas i bruk meget raskt og derved anvendes til et formål som gir digital merverdi for mer enn 95 prosent av befolkningen. En full utnyttelse med dekning for 95 prosent av befolkningen forutsetter at det er NTV som bygger ut slik at ressursene kan koordineres med NTVs eksisterende frekvensressurser på en effektiv måte.

Gitt at frekvensressursene fristilles i 2009/2010, og at utviklingsperioden for nye mobil/bredbåndstjenester må antas å kunne bli så mye som 10-12 år, er det nærliggende å benytte frekvensene til distribusjon av kringkasting ut perioden for NTVs nåværende konsesjon, dvs. 2021. På den måten vil man sikre at ressursene blir benyttet til samfunnsnyttige formål, samtidig som en fornuftig tidshorisont i tillatelsen ikke blokkerer for bruk av ressurser til nye mobile/ bredbåndstjenester som vil kunne utvikles og testes ut eksempelvis ved bruk av white-spots i mellomtiden.

4.1 Mobil-TV

Arbeidsgruppen peker også på mobil-TV/håndholdt TV som et område hvor det nå står mellom to ulike standarder, og hvor utstyrsprodusentene for håndholdte terminaler er aktivt på banen. DMB, som baserer seg på DAB-teknologien, og DVB-H som er utviklet med utgangspunkt i teknologien for digitalt bakkenett. DMB-teknologien baserer seg på samme frekvensbånd som DAB opererer innenfor. DVB-H som også arbeidsgruppen antyder er den standard EU synes å ville gå inn for, er avhengig av frekvenser innenfor det som i dag ligger i NTVs konsesjon, under 750 MHz.

Det naturlig valg for det norske markedet, er den standard som velges i Europa. Valg av en annen teknologi enn standarden for Europa ville medføre dårligere tilgang til brukerterminaler og mer kostbare investeringer særlig for forbruker. Dersom teknologistandarden skulle bli DMB, ville en ressursallokering i dagens DAB-bånd være aktuelt.

Dersom DVB-H velges, ville det for NTV være interessant å se på muligheten for å endre bruken av frekvensressurser som i dag benyttes til distribusjon av TV-signaler (DVB-T), samtidig som nye frekvenser fra den digitale dividende (790 – 862 MHz) måtte brukes som erstatning for det som da eventuelt frigjøres for utbygging av mobil-TV (DVB-H). En slik omlegging av frekvenser medfører i seg selv kostnader og er arbeidskrevende. NTV har på nåværende tidspunkt ikke sett på markedsmuligheter, investeringsnivå, lønnsomhet, etc. knyttet til dette. Vi har heller ikke gått inn i en vurdering av den mengde frekvensressurser det vil være etterspørsel etter/behov for ved en utbygging av DVB-H. Vi ønsker her kun å løfte frem muligheten for en smidig håndtering av innføring av denne typen ny teknologi, som lenge har vært diskutert og som tilsynelatende nærmer seg en beslutning om standard på EU-nivå.

4.2 HDTV – økt kapasitetsbehov i en overgangsperiode

Rapporten berører økt kapasitetsbehov knyttet til innføringen av HDTV. Vi vil her søke å utdype hvilke kapasitetsutfordringer bakkenettet vil stå overfor i en periode. Dagens komprimeringsteknologi, på tross av at vi i det norske bakkenettet bruker den mest effektive standard, MPEG4, gir ikke rom for mer enn ca 2 HD-kanaler per signalpakke. Det er med andre ord lite sannsynlig at bakkenettet vil tilby HD-kanaler med det første, da dette ville redusere antall kanaler som tilbys vesentlig.

Nærmere estimat for hvordan utviklingen av komprimeringsteknologien fremover vil gi rom for flere HDTV-kanaler, eventuelt også SD-kanaler, er foretatt av DVB-Forumet (DVB-Forum er en internasjonal allianse som arbeider for utvikling av digitale distribusjonsstandarder). DVB-Forumet anslår at forbedret komprimering i 2009 vil gi rom for tre HDTV-kanaler i en signalpakke. Det digitale bakkenettet vil i 2010 bestå av fem signalpakker, hvorav NRK disponerer en. Resterende fire signalpakker gir da ca 12 HDTV-kanaler, gitt at all kapasitet ble brukt til HDTV. I 2015 anslås

komprimeringsteknologien å ha gjennomgått ytterligere forbedringer, slik at det skal være mulig å sende 5-6 HDTV-kanaler i en signalpakke. Dette ville for 4 signalpakker bety 20-24 HDTV-kanaler i bakkenettet, foruten NRKs tilbud, i den grad all kapasitet ble brukt til HD-kanaler.

Vår oppfatning er det fremdeles hersker usikkerhet med tanke på hvor raskt komprimeringsteknologien vil utvikles de nærmeste årene. Andre pålitelige kilder innenfor bransjen anslår en effektiviseringsgevinst på ca 15 prosent per år, de nærmeste årene. Det har ikke vært mulig å få disse anslagene spesifisert nærmere. Videre mener en av bransjens nestorer, Phil Laven, at det ikke er grunn for å være like optimistisk med tanke på komprimeringsgevinst for MPEG4 som for MPEG2, da en del av de åpenbare tekniske forbedringene allerede er utnyttet. NTV mener det er grunn for å feste lit til alle de tre kildene vi her viser til. Avstanden mellom dem når det gjelder estimat, må tillegges det faktum at utbredelsen av MPEG2-teknologi fremdeles dominerer, og at fullt fokus på MPEG4-teknologien først nå er i ferd med å etableres. Det gjenstår med andre ord å se i hvilke grad komprimeringsgevinster vil bidra til et bredere TV-tilbud i bakkenettet, på kort og lang sikt.

Arbeidsgruppen anslår (kap.6.1) at HDTV vil overta for standard format (SD), om fem-seks år, eller i 2013/2014. Mye tyder på at dette kan være riktig. Den fremvekst av HDTV kanaler vi nå ser, i takt med økt andel materiale produsert i HD-kvalitet, synes å være et signal om at det mange har ventet på i mange år, faktisk materialiserer seg nå og vil skape en kvalitetsmessig TV-revolusjon de nærmeste årene. Ingen har vært i stand til å forutse akkurat når denne endringen ville skyte fart og faktisk skape en varig endring. Eksempler på dette er et økende antall HDTV-kanaler i europeisk sammenheng, kringkastere som gradvis legger om all produksjon til HD-produksjon selv om det sendes ut som standardformat, og et håndfast bevis for folk flest er det også når NRK overfører åpnings- og avslutningsseremonien i OL i Beijing 2008, i HD, i bakkenettet. For kabel- og satellittoperatørene er HD-kanaler allerede et tilbud til TV-seerne. At andre plattformer velger å benytte betydelig kapasitet til utsendelse av TV-kanaler, både i SD og HD, viser at det er etterspørsel etter både høykvalitets-TV-sendinger og et mangfold av kanaler.

4.3 Det norske markedet – særlige hensyn

De europeiske land er ulike hva gjelder markeder for kringkasting, og preges av å være nasjonale markeder, slik rapporten fra O & O og DotEcon utarbeidet for EU i februar 2008, beskriver. Det er grunn til å peke på noen forhold som setter det norske markedet for kringkasting i en spesiell stilling.

Med et i beste fall svært begrenset tilbud om HDTV i bakkenettet, og en gitt risiko for at bakkenettets tilbud svekkes ytterligere dersom plattformen taper i konkurransen med andre plattformer, er det husstandene uten tilgang til andre plattformer som vil tape mest.

Om lag 10-15 prosent av den norske befolkning antas å bo i faktisk satellittskygge, både på grunn av topografiske forhold og av hensyn til bygninger, skog og lignende, som stenger for fri sikt til satellitt. De har altså ikke mulighet for å ta i bruk parabol. Husstandene befinner seg i stor grad i utkantstrøk, hvor tilgangen på kabel-TV er begrenset og hvor utsiktene til TV over fiber sannsynligvis vil være svært begrenset i overskuelig fremtid. I tettbygde strøk og storbyer er kabel ofte et alternativ dersom husstanden befinner seg i satellittskygge av bygningsmessige årsaker. Utkantene er langt større grad avhengig av det digitale bakkenettet for TV-mottak. Vi finner flest slike husstander på Vestlandet og i Nord-Norge.

Rapportens pkt 6.2, tredje avsnitt berører den andel av befolkningen som bor i satellittskygge og IKKE har tilgang til det digitale bakkenettet. Det er viktig å presisere her at de 12 000 personene (tilsvarende ca 5 200 husstander) som omtales, vil få dekning fra mindre satellittskyggesendere som NTV iflg. sin konsesjon er pålagt å bygge ut. Denne gruppen skal sikres tilbud om mottak av NRKs TV-kanaler, og vil på den måten få tilgang til de HD-programmer eller ev. HD-kanaler som NRK måtte velge å distribuere i fremtiden, innenfor sin signalpakke.

Andelen som er avhengig av bakkenettet for TV-mottak er altså betydelig større enn denne spesielle gruppen som uansett er og vil være avhengig av den særegne satellittskyggeløsningen for TV-mottak. Den del av befolkningen som er avhengig av bakkenettet, vil måtte ta til takke med et betydelig mer begrenset tilbud av så vel HD- som SD-kanaler. Det er ikke til å komme forbi at de fleste husstander i denne gruppen befinner seg i utkantstrøk.

I et distriktspolitisk perspektiv vil det, i tråd med intensjonen om et digitalt bakkenett som gir et bredt og mangfoldig TV-tilbud til alle, være viktig å sikre at dette tilbudet ikke blir vesentlig dårligere enn tilbudet andre innbyggere i mer sentrale strøk, kan velge. Det digitale bakkenettet er tilrettelagt for HD, dekodeerne er HD-klare og en betydelig andel av befolkningen har også HD-klare TV-skjermer. Det er derfor avgjørende etter vår mening, at myndighetene bruker bånd IV/V av den digitale dividenden for å sikre hele befolkningen et bredt og kvalitetsmessig godt TV-tilbud.

Rapportens 7.3.5 om "Utlysning av frekvenser forbeholdt til kringkasting" argumenterer da også for at bakkenettet ivaretar viktige samfunnshensyn som full befolkningsdekning for allmennkringkastingen. Og videre at "Det vil være uheldig om bakkenettet over tid svekkes som distribusjonsform".

4.4 Konkurransemessige konsekvenser av et manglende HDTV-tilbud

Phil Laven, tidligere teknisk direktør i EBU, uttalte under sitt besøk i Oslo tidligere i år, at den plattformen som ikke var i stand til å gi et HDTV-tilbud i 2015, ikke har livets rett. Han skriver selv følgende til NTV om betydningen av HDTV for bakkenettet som plattform:

"HDTV will be absolutely essential for the success of digital terrestrial TV. If regulators do not provide adequate spectrum to allow digital terrestrial transmissions to broadcast HDTV services, the platform will become a ghetto restricted to standard definition TV – and will inevitably decline as more and more of the audience switch to other platforms that can deliver HDTV."

Vi står som nevnt ved terskelen til den omveltning som vil bringe HDTV fra å være noe for de spesielt interesserte, til standarden alt måles opp mot.

Rapporten (s. 42) kan gi inntrykk av at bakkenettet vil ha et utømmelig behov for mer kapasitet, dermed hjelper det lite med ytterligere to signalpakker. Det digitale bakkenettet vil alltid ha mer begrenset kapasitet enn satellitt, kabel, og fiberdistribuert TV. Målet må være å legge til rette for at bakkenettet har tilstrekkelig kapasitet til å kunne hevde seg i konkurransen med de andre plattformene. Blir så ikke tilfellet, vil de forbrukerne som har mulighet for det, velge en annen plattform. Det vil sannsynligvis være fatalt for bakkenettet, fordi plattformen er avhengig av et kundegrunnlag utover de som ikke har alternativer, for å kunne opprettholdes.

Det digitale bakkenettet som distribusjonsplattform opplever i dag skarp konkurranse fra andre plattformer. En rekke forhold fra konkurrentenes markedsfremstøt i forbindelse med utbygging og slukking av analoge sendere, til reklamevolum, viser klart at det er knivskarp konkurranse. Med

utsikter til HDTV-kanaler og -programmer som den dominerende kvalitet, kommer bakkenettets begrensede kapasitet under enda større press enn hva som er tilfellet i dag.

Befolkningens forventninger til og økt etterspørsel etter ytterligere TV-kanaler og enda mer omfattende tilbud vil tilta ytterligere ettersom husstandene blir vant med og øker sine krav til et mangfoldig TV-tilbud av høy kvalitet. Etterspørselen etter bredde, nisjekanaler og ikke minst kvalitet som korresponderer med både TV-skjerm og dekoder, vil neppe synke i tiden fremover.

I et konkurranseperspektiv finnes det flere mer eller mindre viktige faktorer som påvirker konkurranseevnen hos de ulike distributørene. Et viktig poeng i denne sammenheng er at kapasiteten utgjør en meget viktig faktor som er avgjørende for omfanget av innholdstilbudet til forbrukerne, samt kvaliteten på tilbudet i form av HD vs. SD-kanaler, lydkvalitet, mulighet for å tilby andre fremtidige betal-TV tjenester, osv. Kapasiteten har en begrensende effekt på produkttilbudet, og derved også stor innvirkning på bakkenettets konkurranseevne vis à vis andre plattformer.

Attraktiviteten og muligheten for DTT-nettets fremtidige konkurranse opp mot andre plattformer (kabel og satellitt), er avhengig av to forhold; et tilstrekkelig antall attraktive kanaler (kvantitet) og muligheten for et antall HD-kanaler (kvalitet).

5. NTVs synspunkter og anbefalinger

Om ressursene i Bånd IV/V allokeres til bruk for digitalt bakkenett, utnyttes de mest effektivt ved at eksisterende DTT-konsesjonær tar i bruk frekvensene og står for utbyggingen. Dette skyldes muligheten for en bedre koordinering av ressursene, enn om en ny utbygger skulle etablere et konkurrerende bakkenett. Rapporten (s. 40) viser tydelig hvordan en utbygging av resterende kapasitet innenfor Bånd IV/V til digitalt bakkenettet, koordinert med eksisterende digitale bakkenett, vil gi en dekning på over 95 prosent for to nye signalpakker.

Med tanke på det høye investeringsnivået en utbygging av digitalt bakkenett krever, og presset på kapasitet som finnes innenfor eksisterende konsesjon, er det svært vanskelig å finne samfunnstjenelige argument for å opprette ytterligere et bakkenett. Enkelt sagt mener vi klart at operasjonen knyttet til utbygging av et digitalt bakkenett i Norge, med høye investeringskostnader og et begrenset kundegrunnlag, er risikabel nok.

Videre, dersom de ledige ressursene i bånd IV/V lyses ut til bruk for digital-TV distribusjon, er det vanskelig å se noen samfunnsmessige gevinst av å ekskludere NTV fra deltakelse i en form for konkurranse om ressursene. Tvert imot vil det i forhold til å sikre bredes mulig geografisk dekning, være en klar fordel om NTV fortok utbyggingen, slik rapporten viser (rapporten, s. 37-39).

Rapporten ser ut til å tale for en auksjon av ressursene i bånd IV/V, men direktetildeling av ressursene i bånd I og III. Det nevnes likevel krav om minimumsdekning og krav til utbyggingshastighet, som nødvendige for å unngå åpenbare negative effekter av en ren auksjon.

Med utgangspunkt i den teknologiutvikling som nå gjør seg gjeldende innenfor kringkasting, med både HDTV, mobil-TV og ikke minst behovet for å understøtte et konkurranse- og levedyktig digitalt bakkenett, mener vi myndighetene må ta et større ansvar for ressursanvendelsen.

I en situasjon med press på frekvensressursene, er det NTVs mening at en styrt tildeling til i første omgang TV-distribusjon, vil sikre tilgang til HDTV og gi et tilstrekkelig bredt TV-tilbud til de som er

avhengige av bakkenettet. Videre vil det naturligvis styrke plattformens konkurranseevne og mulighet for å hevde seg, slik at bakkenettet forblir bærekraftig ut konsesjonsperioden.

Vi mener både samlet størrelse på det norske markedet og de spesielle forhold ved det norske markedet med utbredt satellittskygge, taler for en tildeling av ytterligere ressurser til bakkenettet når vi går inn i en periode hvor kapasiteten kommer ytterligere under press.

De ledige frekvensressursene i bånd IV/V bør i sin helhet benyttes til distribusjon i det digitale bakkenettet, for å sikre et mest mulig likeverdig høykvalitets TV-tilbud til befolkningen.

Vi mener også det er mulig å løse mobil/bredbåndsleverandørenes behov for ressurser til test og utprøvningsformål, ved å se på fleksibilitet i bruk av white-spots innenfor NTVs frekvenstillatelse.

Vi mener videre at auksjon av ressursene veldig lett vil kunne føre til at betalingsdyktighet blir det avgjørende kriteriet for hvordan frekvensressursene utnyttes. Fra tidligere auksjoner er det klart at prisenivået for frekvensressurser fort kan komme opp i flere hundre millioner kroner. Hvis NTV skulle velge å delta i en auksjon, vil en slik regning komme på toppen av de høye utbyggings- og driftskostnadene som allerede belaster bakkenettet tungt. Dette vil i neste runde måtte belastes forbrukerne og de mange norske kringkasterne som benytter det digitale bakkenettet. Samlet sett vil kostnadene ved en auksjon påvirke økonomien i det norske TV-markedet, hvor heller ikke innhold og produksjon vil være upåvirket. Bakkenettet vil da være den eneste distribusjonsplattform for TV som ikke bare ivaretar en rekke samfunnsansvar som medfører kostnader, men som i tillegg må bære belastningen ved betaling for frekvensressurser. Dette bidrar i sin tur til en svekket konkurranseposisjon overfor andre distribusjonsplattformer.

En åpen auksjon vil etter vårt syn styrke muligheten for at mobiloperatører, som har demonstrert stor betalingsvilje i tidligere auksjoner, gjør det samme igjen. Slik kan mobil- og TV-bransjens noe ulike mulighet for inntjening, bli styrende for hvorvidt vi får beholde et bærekraftig og konkurransedyktig bakkenett. NTV mener derfor det er grunnlag for å ta i betraktning de særegne forhold ved TV-distribusjon i Norge, med stort behov for et bakkenettet, og legge opp til en styrt forvaltning av ressursene med bruk av tildeling i form av skjønnhetsk konkurranse, i stedet for auksjon.

Med vennlig hilsen

Norges televisjon (NTV) AS

Svein R. Aarvik (sign)